Uppföljning av regionala strategier 2021 – Hallands kulturstrategi och kulturplan

Region Halland

Innehållsförteckning

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 - 2024 3

Kulturpolitikens genomförande 3

Insatser för att motverka Coronapandemins negativa effekter 4

Regionalt kulturstöd under pandemin 5

Samverkan 7

Kommunerna 7

Professionellt kulturliv 8

Folkbildning och idéburna organisationer 9

Strategiska utvecklingsområden 12

Barns och ungas rätt till kultur 12

Breddat deltagande i kulturlivet 15

Digital kulturutveckling 19

Fristadskonstnär 20

Kultur och hälsa 21

Kultur och samhällsbyggnad 22

Kulturella och kreativa näringar 22

Samverkan med omvärlden 24

Metod 26

Omslagsbild: Vinnarna av Skapa Dans 2021 Tobias Löfberg och Kevin Vo.

Foto: Malin Arnesson

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 antogs av Regionfullmäktige den 9 december 2020. Den är direkt kopplad till den regionala utvecklingsstrategin ”Halland – Bästa livsplatsen”, som en genomförandestrategi för att bidra till målen i denna.

I Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 beskrivs i den inledande delen åtta strategiska utvecklingsområden: Barn och unga, Breddat deltagande, Digital kulturutveckling, Fristadskonstnär, Kultur och hälsa, Kulturella och kreativa näringar samt Kultur och samhällsbyggnad.

Kulturstrategin innehåller också beskrivningar av samverkan med kommunerna, det professionella kulturlivet liksom folkbildning och idéburna organisationer.

I den avslutande delen beskrivs prioriteringar för olika verksamhetsområden: Art Inside Out, Biblioteksverksamhet, Bild och form, Film, Konst- och kulturkritik, Kulturarv, Litteratur, Regional enskild arkivverksamhet, Scenkonst – dans, musik, teater, Slöjd och konsthantverk samt Spelkultur.

I denna uppföljning ligger fokus på de åtta strategiska utvecklingsområdena. Den belyser också vad som åstadkommits i samverkan med de aktörer utan vilka ingen konst eller kultur skulle finnas: professionella konstnärer och kulturskapare, civilsamhällets aktörer och regionens kommuner.

En mer omfattande rapport, som också följer upp de olika verksamhetsområdena, har presenterats för driftnämnden Kultur och skola.

Kulturpolitikens genomförande

Driftnämnden Kultur och skola ansvarar för den regionala kulturpolitiken som den beskrivs i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024. Finansieringen av det regionala kulturpolitiska arbetet kommer dels från regionens egen budget, dels från statliga medel till regional kulturverksamhet. Detta medför både regionala och nationella målsättningar för det regionala kulturpolitiska arbetet.

Arbetet med att förverkliga utvecklingsmålen samordnas av Kultur i Halland som är en del av förvaltningen Kultur och skola. Uppdrag och medfinansiering fördelas till institutioner, kommuner, organisationer, konstnärer och kulturskapare. Därutöver drivs institutioner och projekt i egen regi och i samverkan med kommuner.

Den regionala rambudgeten för kulturpolitiken har under året varit 106 591tkr. 2020 uppgick den regionala finansieringen till 101 289 tkr. Höjningen omfattade förutom allmän uppräkning också ett tillskott för att kulturen ska kunna växa i takt med att Hallands befolkning ökar. Den statliga medfinansieringen utökades 2021 jämfört med 2020 från 30 297 tkr till 32 176 tkr. Det är en ökning med 6,2 %. Den sammanlagda budgeten har därmed ökat från 131 586 tkr 2020 till 138 767 tkr 2021. Det är en ökning på 5,5 %.

Insatser för att motverka Coronapandemins negativa effekter

Pandemin präglade kultursektorn 2021. Restriktionerna ledde till omställning och ändrade beteenden – stora målgrupper har inte kunnat ta del av kultur. Kultursektorn drabbades hårt eftersom den till så stor del är beroende av fysiska publika möten och att många människor kan samlas för konserter, konsthändelser, mässor, workshoppar med mera. Barn och unga liksom äldre har i särskilt stor utsträckning gått miste om kulturupplevelser. Pandemins effekter beskrivs på flera olika ställen i denna rapport.

Institutioner, organisationer, arrangörer, konstnärer, kulturskapare och företag inom kulturella och kreativa näringar som inte har en ägare som kan tillföra eget kapital hade en mycket svår ekonomisk situation 2021 – med 2020 års kris i bagaget. Undantaget var de institutioner och organisationer som har hög grad av offentlig medfinansiering och låg grad av egenfinansiering. Sektorn har dock sammantaget i relativt hög grad kunnat ta sig igenom året med hjälp av omfattande offentliga stödinsatser och eget kapital.

Under 2021 har staten fördelat ett utökat statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen för att mildra konsekvenserna av coronapandemin. Det utökade statsbidraget var 3 540 tkr och fördelades till Stiftelsen Hallands länsmuseer 2 140 tkr, Teater Halland 1 275 tkr och Riksteatern Halland 125 tkr.

Statliga krisstöd har också fördelats till kultursektorn via Kulturrådet, Konstnärsnämnden, Filminstitutet och Författarförbundet under 2021. Detta har på avgörande vis stärkt överlevnadsmöjligheten för enskilda kulturaktörer och kulturföretag.

Genom att utöka budgeten för sökbara kulturstöd har Region Halland kunnat minska de negativa effekterna för utövare och arrangörer (se nedan). Det civila samhällets distriktsorganisationer i Halland har fått sina stöd beräknade på 2019 års nivåer och har därmed inte drabbats av att det offentliga stödet minskat. Om 2020 använts som beräkningsgrund hade det varit ett hårt slag för några av de distriktsorganisationer som för stöd enligt det regelverk förvaltningen Kultur och skola tillämpar. Studieförbunden hade drabbats mycket hårt.

Sammantaget har nationella, regionala och kommunala insatser för att motverka pandemins negativa verkningar inom det kulturpolitiska området förhindrat en ännu mer djupgående kris.

Den statliga återstartsutredningens rapport *Från kris till kraft. Återstart för kulturen,* (SOU 2021:77) beskriver pandemins effekter och föreslår en rad insatser för att på systemnivå rätta till brister som pandemin satt ljuset på. Utredningen lyfter fram att pandemin fått negativa effekter för kultursektorn som riskerar att kvarstå flera år framöver. Utredningen förslår utöver förstärkning av kulturstöden en rad strukturella insatser för ökad samverkan mellan statliga myndigheter med överlappande uppdrag som berör kultursektorn – däribland att Näringsdepartementet ska bli navet i utvecklingsarbetet för kulturella och kreativa näringar och att Skolverket ska få i uppdrag att främja samarbete mellan kulturaktörer för att uppnå skolans mål. Utredningen föreslår även en förstärkning av kultursamverkansmodellen genom ökat bidrag till regional kulturverksamhet 2022 och 2023.

Myndigheten för kulturanalys (MYKA) skriver i sin rapport 2022:1 att kultursektorn har behov av förstärkt finansiering med anledning av de strukturella problem som pandemin tydliggjort. Det handlar bland annat om att säkerställa en fungerande infrastruktur för kulturutbud i hela landet och att förbättra konstnärers och kulturskapares försörjningssituation.

I syfte att främja en väl fungerande infrastruktur i hela landet bedömer MYKA att det finns anledning att överväga nationella reformer som utgörs av mer generella stöd som regioner och kommuner kan fördela utifrån de olika behov som finns på olika platser i landet. Särskild anledning att överväga mer generella insatser finns gällande utbudet riktat till barn och unga.

De två nationella rapporterna lämnar en rad förslag till regeringen som bedöms stärka kultursektorns villkor och förutsättningar.

Kultursektorns kris har i stor utsträckning uppmärksammats medialt och har bidragit till att förståelsen för kultursektorns villkor blivit mer kända bland allmänheten. Många har under pandemin upplevt en stark längtan efter kulturella upplevelser, möjligheter till skapande, lärande i studiegrupper och efter de gemenskaper som kulturlivet erbjuder i form av exempelvis körer, bokcirklar, teatergrupper och festivaler.

Regionalt kulturstöd under pandemin

Driftnämnden Kultur och skolas beslut att under pandemin omfördela interna medel till sökbara kulturstöd resulterade 2021 i en förstärkning av budgeten för kulturstöd med 3,7 miljoner. Under året har sammanlagt 8,99 miljoner fördelats, 775 tkr till arbetsstipendier, 1 282 tkr som Expresstöd, 1 198 tkr till filmprojekt, 100 tkr i efterhandsstöd för litteratur samt 5 637 tkr till kulturutvecklingsprojekt.

Den utökade budgeten för kulturstöd har medfört att en större andel av de projekt som ansökte om stöd kunde beviljas stöd jämfört med 2019, från 50,7 % till 56,4 %. Det var samtidigt en minskning från det exceptionella året 2020 då en än större budgetramen gjorde att 75,1 % kunde beviljas.

Antalet ansökningar var 204 stycken 2021, att jämföra med 73 stycken 2019 och 225 stycken 2020. Den stora ökningen av antalet ansökningar beror främst på ansökningar om Expresstöd och en extrautlysning av arbetsstipendier.

Syftet med stödformerna är både att delegera och sprida resurser för förverkligandet av kulturplanen och att skapa förutsättningar för obundet konstnärligt skapande.

Arbetsstipendium är ett verkningsfullt sätt att ge förutsättningar för obundet konstnärligt skapande inom alla konstområden. Eftersom budget för stipendier utökades förstärkes möjligheterna till obundet konstnärligt arbete i Halland under 2021.

I de följande två tabellerna visas översiktligt fördelningen mellan konstområden samt procentuell fördelning av beviljade stöd mellan kommunerna. En särskilt markant

uppgång har skett i fördelning av stöd till musikområdet, bild- och form och slöjdverksamhet.

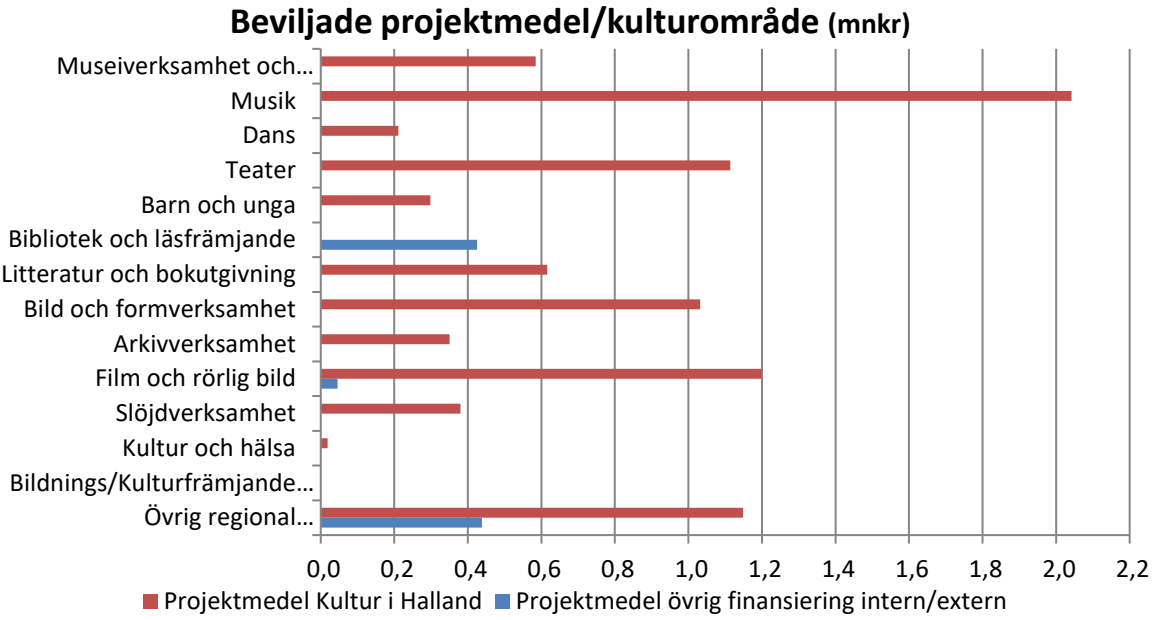

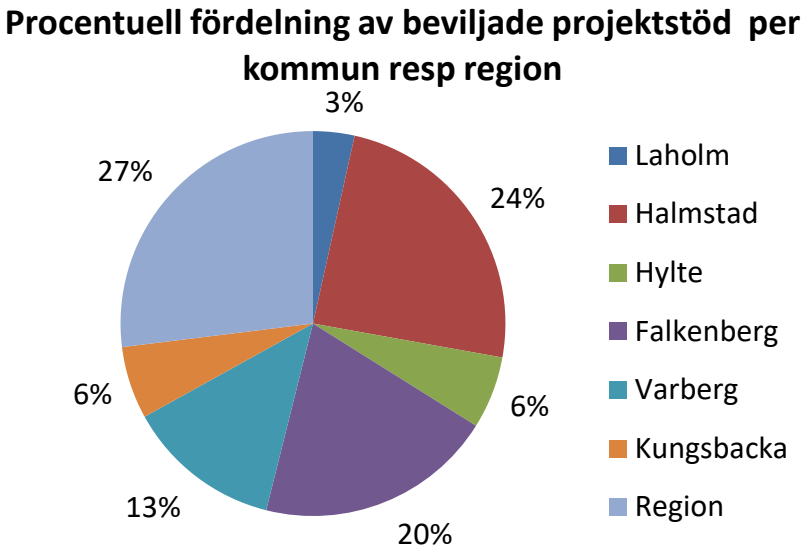

Projekt som genomförs i två eller flera kommuner kategoriseras som region. Även beviljade filmprojekt där det inte finns ett tydligt fokus på en plats/kommun är regionala.

Samverkan

Utmärkande för det halländska regionala kulturlivet är den utvecklade samverkan mellan region och kommuner, institutioner, professionella utövare, arrangörer, utbildningsanordnare och idéburen sektor; mellan konst- och kulturområden och med omvärlden och andra samhällssektorer. I Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 beskrivs därför det strategiska arbetet med att stärka samverkan med kommuner, professionellt kulturliv och idéburen sektor.

Den utvecklade samverkan ger goda förutsättningar att arbeta med breddat deltagande, en av de strategiska prioriteringarna i kulturplanen. Kultursektorn har de två senaste åren allt oftare liknats vid ett ekosystem. Helt klart är att en samverkande nätverksstruktur med kontinuerliga samtal om hur målsättningar ska förverkligas och svåra situationer hanteras, har bidragit till att 2021 blev ett bättre år än det annars hade varit.

Kommunerna

Samverkan med kommunerna har huvudsakligen genomförts utifrån de gemensamma prioriteringar som beskrivs i kulturstrategin:

- stärka kulturens kraft i samhällsutvecklingen i interaktion med andra politikområden
- stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur,
- stärka små barns språkutveckling,
- stärka möjligheten för invånare och besökare att ta del av utbudet i hela Halland
- utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner.

Strategiskt och taktiskt nätverk (strategiskt nätverk består av förvaltningschefer, taktiskt av avdelningschefer eller motsvarande) har tillsammans bedömt samarbetet som gott och särskilt har betydelsen av de nätverk som finns för olika utvecklingsområden lyfts fram. Den etablerade samverkansstrukturen har varit värdefull för framgångsrik pandemihantering. Kommunerna lyfter även betydelsen av fortbildning och gemensam kunskapsuppbyggnad som Kultur i Halland genomfört, bland annat kopplat till arbetet med små barns språkutveckling, kulturarv och studieförbundens verksamhet.

En rad värdefulla insatser har genomförts under året som ökat samverkan för att tillsammans uppnå gemensamma mål. Utvecklingsarbetet har i stor utsträckning varit inriktat mot att stärka kulturens kraft i samhällsutvecklingen i interaktion med andra politikområden. 2021 lades fokus på gestaltad livsmiljö och det analysarbete som gjorts av Myndigheten för kulturanalys kring konstnärlig frihet. Överenskommelsen om kultur för äldre har under året förvaltats och utvecklats av Hallands bildningsförbund och det gemensamma arbetet kring barn- och unga är inne i en utvecklingsprocess som fortsätter under 2022.

Professionellt kulturliv

Konstnärer och kulturskapares yrkesverksamhet har fortsatt påverkats negativt under det andra pandemiåret. En majoritet av alla yrkesverksamma konstnärer och kulturskapare är kombinatörer som förenar företagande, anställningar och perioder av fritt konstnärligt skapande. Det är en företagsam sektor som arbetar under otrygga och osäkra villkor, oftast med små ekonomiska marginaler och verksamhetsformer och omsättningsnivåer som inte ger dem tillgång till offentliga skyddsnät som socialförsäkringar och de stöd som under pandemin utlystes för företagare. Med tanke på den djupgående kris som 2020 innebar så är det samlat sett en hårt prövad sektor.

Professionella konstnärer och kulturskapare som är verksamma i Halland är en förutsättning för att kunna förverkliga de målsättningar som finns i kulturstrategin. Region Hallands målsättning är att utveckla och stärka stöden till professionella kulturskapare. De akuta insatser som gjorts under de två pandemiåren har inneburit ett snabbt steg i den riktningen. Insatserna har inte kunnat kompensera de omfattande negativa konsekvenser pandemin inneburit för konstnärer, kulturföretagare och kulturorganisationer, men de lägger grunden för återstartsarbetet i Halland.

Region Halland etablerade 2017 ett samråd för professionella kulturskapare för att tillvarata kulturskapares erfarenheter och kompetenser i arbetet med att realisera Hallands kulturplan. De bidrar till en nulägesanalys av kultursektorn. Samrådet förnyas varje kulturplaneperiod och ett nytt samråd inledde sitt arbete 2021 med representanter för dans, bildkonst och tvärkulturella former, gestaltad livsmiljö, musikdramatik (opera, musikal), teater, musik, litteratur, film och slöjd.

Samrådet berömde Kultur i Hallands snabba beslut i inledningen av pandemin gällande omfördelning av ekonomiska medel till Expresstöd och utökade medel och extra utlysning för arbetsstipendium. Samrådets bedömning är att det har haft stor betydelse för många enskilda kulturskapare/aktörer.

Professionella utövare har under året tilldelats vistelsestipendier och utbytesprogram inom bild- och formområdet. För filmare har ett talangprogram inom dokumentärfilm samt en manuskurs genomförts. Genom medel från Filminstitutets satsning Talent to watch kunde satsningen Nya berättelser lanseras. Produktion av de två vinnande bidragen genomförs 2022, efter att fördjupande manusworkshop genomförts.

Skrivyta Syd är ett nytt konstnärligt utvecklingsprogram som initierades under hösten i samverkan inom Regionsamverkan Sydsverige. Det ska bidra till att skapa en levande litterär miljö i södra Sverige och att författare ska kunna leva och verka i Sydsverige och inte behöva flytta för att få tillgång till nätverk och resurser. 40 personer sökte och en författare från varje region valdes ut att delta.

Hallands bokmässa är en viktig mötesplats för författare, förlag och litterära sällskap. 2021 samlades 64 utställare.

De halländska kulturinstitutionerna har tack vare offentlig medfinansiering drabbats i mindre utsträckning av pandemin (se ovan). Samtidigt har ekonomin försvagats av

att publikintäkterna minskade även 2021 till följd av anpassning till pandemirestriktioner. De regionala institutioner som är del av samverkansmodellen har fått del av det förstärkningsstöd som fördelades av Kulturrådet. Det har bidragit till att institutionerna framgångsrikt har kunnat ställa som sina verksamheter utifrån rådande situation och utvecklat digitala erbjudanden och anpassade aktiviteter.

Kulturinstitutionerna är viktiga arbetsplatser för konstnärer och kulturskapare men en stor majoritet av kulturskaparna är frilansande. Utan att ha säkerställt statistiken tycker vi oss se en glädjande ökning av inflyttade professionella utövare de senaste åren. Några av dessa driver egna plattformar med arrangemang, kurser, residens och skapar egna verk. Ofta har man etablerat sig utanför centralorterna.

Folkbildning och idéburna organisationer

2021 var det 100 år sedan allmän och lika rösträtt infördes för män och kvinnor. Det var ett genombrott efter årtionden av kamp för jämlika röstvillkor och kvinnors rätt att rösta.

Folkbildning och idéburen sektor har fortsatt viktiga roller och funktioner i ett demokratiskt samhälle, genom att bevara och utveckla en mångfald av frivilliga möjligheter till medskapande och lärande och som aktör i arbetet med att hantera kriser och utmaningar som samhället ställs inför. Sektorns erfarenheter och kompetenser är av avgörande betydelse i många situationer.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppdrag av regeringen att följa upp hur villkoren för det civila samhället utvecklas över tid. De konstaterar att civilsamhället drabbades hårt under pandemin: flera föreningar har påverkats negativt med bland annat tappade medlemmar, under året, som konsekvens. Särskilt föreningar som engagerar äldre personer har fått se många medlemmar lämna. Trots utmaningarna finns en fortsatt stark tro på framtiden och en majoritet bland alla föreningar tror sig ha goda möjligheter att både bedriva och utveckla sin verksamhet de kommande åren.

Organisationer med utomhusaktiviteter har gynnats positivt medan organisationer och verksamheter med inomhusaktiviteter har ställts inför svåra utmaningar och tappat deltagare. De digitala utvecklingskliv som organisationerna tagit underlättar för föreningarna att samla medverkande för kurser, utbildningar och styrelsemöten.

Region Hallands insatser har prioriterat att stabilisera förutsättningarna för folkhögskolorna Katrineberg och Löftadalen samt de idéburna distriktsorganisationer som får stöd från Region Halland utifrån gällande regelverk. Det har säkrat upp den ekonomiska situationen för organisationerna och möjliggjort tid för omställning.

Folkhögskolorna har hanterat pandemin väl och övergången till digital undervisning fungerade bra. Skolorna lyckades även behålla antalet sökande. Under hösten kunde stora delar av undervisningen genomföras fysiskt, vilket uppskattades av både deltagare och personal. En ny idrottshall färdigställdes och invigdes på Katrineberg. Det är betydelsefullt eftersom idrott och hälsa är viktiga delar av skolans profil. Katrineberg utökade sin verksamhet genom att startade upp en filial i Hylte. Det bidrar till breddad rekrytering av deltagare.

Arbetsgruppen för den Halländska Överenskommelsens har under året fört dialog om ett antal aktuella samverkansfrågor kopplade till Hallands kulturstrategi och kulturplan. Utifrån de behov som framkommit beslutade Region Halland att tilldela extra stöd till RF-SISU Halland och Hallands parasportförbund för återstartsarbetet inom idrottsområdet. Hallands bildningsförbund tilldelades extra stöd för återstartsarbetet inom folkbildningsområdet.

Kultur i Hallands bedömning är att civilsamhällets distriktsorganisationer i Halland generellt står ekonomiskt starkt eftersom de behållit regional finansiering utifrån 2019 års nivåer om verksamheten minskat och ersatts utifrån faktiska nivåer om det skett ökningar av det som är beräkningsgrundande.

Studieförbund

Studieförbundens verksamhet har uppmärksammats mycket negativt under de senaste två åren. Allvaret i situationen framgår av att regeringen inför 2021 begärde att Folkbildningsrådet skulle presentera uppföljningsåtgärder gällande studieförbunden. I april överlämnade Folkbildningsrådet rapporten *Studieförbundens verksamhet: kontroll, transparens och kvalitet.* Rapporten innehåller såväl förebyggande insatser som stärkt kontroll samt ett i grunden reformerat statsbidragssystem för folkbildningen som beräknas införas 2024.

Riksrevisionen startade under året en granskning av kontroll och uppföljning av statens stöd till studieförbunden. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport som publiceras hösten 2022.

I Halland har felaktigheter i studieförbundens redovisningar förekommit i relativt liten omfattning. Förvaltningen Kultur och skola har i dialoger med studieförbundens regionala branschråd och Hallands bildningsförbund säkerställt att omfördelning av medel genomförts av studieförbunden för att justera det som behövde rättas till utifrån den granskning som Folkbildningsrådet genomfört.

Region Hallands övergripande regelverk för stöd till distriktsorganisationer kompletterades under året med ett förtydligat demokrativillkor hämtat från den statliga utredningen *Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället (*SOU 2019:35).

Studieförbundens verksamhet i Halland omfattade 2021 ca 45% av 2019 års volym. Det är en fortsatt nedgång från 2020 då omfattningen var ca 61% jämfört med året innan. Detta ger en generell överblick över utvecklingen. För båda åren är det stora variationer mellan olika verksamhetsmått och verksamhetsformer. Antalet unika deltagare 2021 var 52 % av 2019 års siffror, det är en fortsatt nedgång från 2020 då det var 73 %. Utvecklingen behöver följas noga i dialog med studieförbunden.

Distriktsorganisationer

De 15 barn och ungdomsorganisationer som mottog stöd 2019 har totalt sett 1 400 färre medlemmar 2021 jämfört med 2019. Det är en minskning med 14 %.

De politiska ungdomsorganisationer vars moderparti har mandat i regionfullmäktige får sitt stöd beräknat utifrån mandat. De har som en följd av införandet av nytt regelverk för stöd till ungdomsorganisationer 2021 fått ett höjt grundanslag eftersom det stöd som tidigare fördelades till ledarutbildning avskaffades.

Pensionärsorganisationernas distriktsorganisationer i Halland har sammantaget tappat 2 562 medlemmar från 2019 till 2021. De fyra distriktsorganisationer som erhåller stöd har tappat medlemmar. Antalet lokalföreningar inom distrikten har dock ökat från 77 till 78. Utvecklingen behöver följas i dialog med pensionärs-organisationerna.

Strategiska utvecklingsområden

Barns och ungas rätt till kultur

Alla barn och unga i Halland har rätt till ett rikt kulturliv med möjligheter till upplevelser och eget skapande.

Barn och ungas rätt till kultur är ett särskilt prioriterat utvecklingsområde i kulturstrategin. Det bygger på samverkan med de halländska kommunerna och går horisontellt igenom alla Kultur i Hallands verksamhetsområden.

Barns och ungas tillgång till kultur har begränsats både i skolan och på fritiden. För att kunna genomföra bokade kulturprogram utifrån rådande pandemirestriktioner tvingades kommunerna begränsa publikantalet, genomföra program utomhus och ställa om till digitala varianter. Antalet barn och unga, mellan 2 och 18 år, som fick del av det regionalt subventionerade kulturprogrammet 2021 halverades jämfört med 2019.

Antal barn och unga (2–18 år) på subventionerade föreställningar, konserter och programaktiviteter.

Kommuner	Barn i kommunen	Barn vi nått 2018	Barn vi nått 2019	Barn vi nått 2020	Barn vi nått 2021	Andel barn vi nått 2021
Falkenberg	9 180	6 414	5 200	1 993	1 960	21%
Halmstad	20 810	17 633	18 311	6 016	8 514	41%
Hylte	2 303	2 035	1 903	670	1 877	82%
Kungsbacka	19 843	3 111	4 449	2 010	2 499	13%
Laholm	5 097	1 327	872	474	241	5%
Varberg	13 157	7 400	10 878	3 426	4 771	36%
Totalt	70 390	37 920	41 613	14 589	19 862	28%

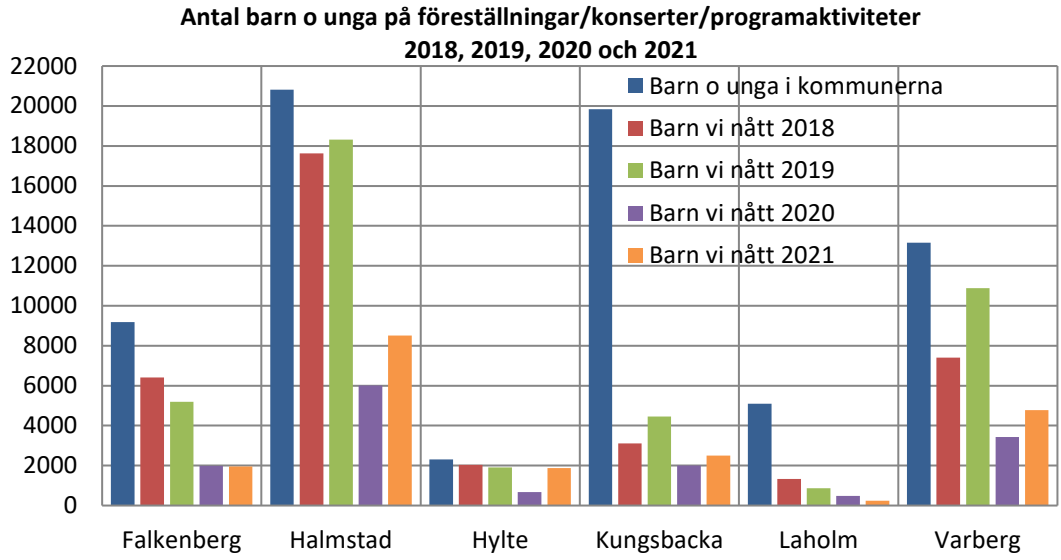

Dessa tabeller visar det professionella kulturutbud som Region Halland subventionerar inklusive Teater Hallands föreställningar. De visar alltså inte all kultur som barn och unga kunnat ta del av i Halland. Däremot överensstämmer trenden med mindre kultur 2020 och 2021 med andra rapporter och indikerar en allmän nedgång av det totala kulturutbudet för målgruppen – se till exempel de regionala institutionernas statistik under rubriken Breddat deltagande.

Många aktörer behöver samverka om barn och unga ska ges likvärdiga möjligheter att ta del av kultur. För att möta behov, utmaningar och olika förutsättningar har regionen och kommunerna tillsammans sett över det regionala subventionssystemet. Målet är en modell som både omfattar alla konstformer och i högre grad än idag når barn och unga i alla kommuner. En utmaning är hur kulturen och skolan ska närma sig varandra så att kultur i skolan blir en efterfrågad del av skolverksamheten.

I återstartsutredningen *Från kris till kraft. Återstart för kulturen* (SOU 2021:77) framhålls att pandemin har synliggjort brister i utbytet mellan kultursektorn och skolan. Från kulturpolitikens perspektiv är skolan den enda arena där det är möjligt att nå barn och unga oavsett bakgrund. Kultur i skolan är därför nödvändigt för att säkerställa alla barns rätt till kultur i enlighet med barnkonventionen. Utredningen förslår att Skolverket får ett tydligare uppdrag att främja utbytet mellan skolan och kultursektorn.

Utvecklingsarbete och särskilda satsningar

Extra fokus har under 2021 lagts på projekt riktade mot barn, unga och unga vuxna. Nedan beskrivs några satsningar under året:

Projektet Rösträtt – sång på förskolan har under året arbetat med fokus på Halmstad. De halländska röstcoacherna genomförde utomhusprogram på 31 förskolor för 550 barn. Fortbildningsdagar har genomförts för 107 personer som arbetar inom förskole- och biblioteksverksamhet. Musik Hallandia har även deltagit i det nationella arbetet med att utveckla ett digitalt verktyg med pedagogiskt material till förskoleverksamheter.

Konsertserien **Efterhäng**, som vände sig till den yngsta målgruppen och deras närstående vuxna, genomfördes under hösten i samarbete med kommunerna i Falkenberg, Halmstad och Varberg.

Projektet **Reppa din ort** har hållit regelbundna träffar i Laholm och Hylte kommun där ungdomar kunnat mötas för att skapa musik. Målgruppen unga/unga vuxna var också fokus för projektet **Alltmer** som under våren höll digitala träffar och när läget tillät övergick till fysiska träffar i Halmstad. Under hösten startade Alltmer även upp i Kungsbacka och Laholm i samarbete med de kommunala friskvårdsgruppernas verksamheter. Båda projekten riktar sig, utifrån olika genrer, mot deltagare som ofta varit svåra att nå och som riskerar att hamna i utanförskap.

Under året startades även projektet **Systrarna** upp med fokus på att lyfta unga kvinnor, 15–25 år, i deras musikskapande för att på sikt öka jämställdheten på musikscenen.

Lanseringen av **Expedition kulturarv** som är en digital kulturmiljökarta för skolan kunde genomföras under våren 2021, i stället för som planerat 2020. Statistiken visar att kartan fick ett rejält uppsving i samband med lanseringen. Under hösten inleddes samarbete med Högskolan i Halmstad och deras grundlärarutbildning (F-3). Studenterna fick i uppgift att skapa en lärarhandledning om en fornlämning nära en skola. Deras lärarhandledningar ska integreras i kartan.

Hallands filmfestival med **PLAY** kortfilmstävling för unga arrangerades både fysiskt och livesänt. En ung arrangörsgrupp arbetade med festivalen, och deltog i den digitala Novemberfilmfestivalen (SM i kortfilm). **NooMaraton**, den årliga filmtävlingen där lag gör film på tid, arrangerades i samverkan med Filmregionerna och Falkenbergs kommun

Sommaren 2021 genomfördes en filmkurs för unga samt **Filmkurs för tjejer** för 13:de året i rad. Söktrycket var stort. Tillsammans med Filmregionerna och Regionsamverkan Sydsverige har även flera fortbildningswebbinarier genomförts för kulturskolans filmpedagoger, till exempel **Låt kameran rulla** som handlar om hur man kommer i gång med film som ämne i kulturskolan.

Skapa Dans är en nationell koreografitävling för unga mellan 14 och 22 år som genomfördes i oktober och vinnarna representerar Halland i riksfinalen. Inför tävlingen arrangeras två inspirationsdagar för att sprida information och ge redskap för dansskapande. Skapa dans, som har funnits i Halland länge, är uppskattat och många är med flera år. Det är ett stort antal sökande vilket vittnar om att ungdomar känner till tävlingen.

Bästa biennalen är en biennal för barns och ungas möte med samtida konst som arrangerats i Region Skåne sedan 2013 och har Ystad konstmuseum som bas. Under 2021 samordnade Regionsamverkan Sydsveriges bild- och formgrupp en uppväxling av Bästa Biennalen så den skulle omfatta alla Sydsveriges sex regioner. 83 arrangörer medverkade, varav nio i samtliga halländska kommuner. Bästa Biennalen handlar om att skapa tillgängliga och inkluderande konstrum för alla åldrar och synliggöra professionell konst för barn och unga.

För att främja barn och ungas möjlighet till slöjd gjordes stora insatser för att fördjupa kunskaperna hos de vuxna som möter barnen. Under hösten genomfördes en digital fortbildningsdag på temat **Ett ämne – tusen möjligheter** för 42 slöjdlärare. I dagsläget har ingen Kulturskola i Halland slöjd som ämne. Inom Regionsamverkans Sydsverige har projektet **Hör & Gör** inlett arbetet med en skrift om hur slöjd kan tillgängliggöras för barn och unga. Fem halländska ungdomar var med och skapade utställningen **Experiment VÄV** som visades på Hallands konstmuseum och Komedianten i Varberg.

Under året har värdefulla nya kontaktytor skapats för att barn och unga med särskilda behov ska få del av det subventionerade kulturutbudet. Projektgruppen Aktiviteter för barn och unga i behov av särskilt stöd tillsattes 2020 med representanter från Region Halland (Hälso- och sjukvården, Regionkontoret, Kultur i Halland), de halländska kommunerna, RF-SISU Halland och föreningslivet. Arbetet har varit av stort värde för att få kunskap om arbetssätt och strukturer gällande målgruppen. Intresset för kulturaktiviteter är stort och samarbeten har inletts inom bland annat musik, litteratur och slöjd. En utbildningsdag har genomförts för danslärare om hur man kan arbeta med elever med olika funktionsnedsättningar, främst fysiska, och hur man kan uppmuntra dessa elever till att våga välja dans. För bibliotekspersonal genomfördes utbildningen Bibblan funkar i syfte att höja kompetensen gällande bemötande av barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt hur information kan göras mer tillgänglig och målgruppen kan nås.

Små barns språkutveckling

Språkstart Halland har fortsatt arbetet för att i samverkan med kommunerna stärka små barns språkutveckling. I Kungsbacka och Hylte arbetar kommunala språkstartare utifrån det material som tagits fram. I Kungsbacka delas de första två språkpaktenen ut i samarbete med Barnavårdscentralen och i Hylte etablerades samverkan med förskolorna för utdelning av det tredje språkpaketet. Restriktionerna under pandemin har gjort att nya arbetssätt prövats - både digitala träffar och möten utomhus. Språkstart Halland har översatt informationsmaterial till ett flertal språk som talas i Sverige

Fortbildning, med rekordstort deltagande, har genomförts med temat Små barn i en digital värld – vad säger forskningen? En insats för likvärdig tillgänglighet gjordes genom fortbildning i TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation) som genomfördes för språkstartare och barnbibliotekarier. Ytterligare insatser som genomförts för att höja kompetenser i arbetet med barns och ungas rätt till läsglädje och ett eget språk är Digitala medier för barn och unga, Läsa för integration samt den årligen återkommande kunskapsdelningen Bokpratsstafetten.

Breddat deltagande i kulturlivet

I Halland ska alla människor ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet.

Under året har det blivit tydligt hur omfattande begreppet ”breddat deltagande” är, och det finns behov av att avgränsa, strukturera och tydliggöra i vilken betydelse

begreppet används i olika sammanhang. Av den anledningen har en inventering av vilka åtgärder som redan vidtas genomförts internt på Kultur i Halland. Det handlar om att verksamheterna definierar grupper som har sämre förutsättningar att ta del av ett kulturutbud, och skapar riktade insatser mot dessa. Det handlar också om att bygga samverkansstrukturer. Kulturverksamheterna kan göra mycket, men det är också tydligt att andra samhällsaktörer behövs för att nå målet om ett breddat deltagande i kulturlivet.

I fördelningen av projektmedel ses en positiv trend att fler projekt tar sin plats utanför de stora orterna. Däremot representerar de utövande konstnärer som söker projektmedel en homogen och enhetlig grupp, om man ser till olika bakgrundsfaktorer.

Ett nätverk har under året skapats för arbetet för nationella minoriteter. Språkstart Halland har översatt sina broschyrer till minoritetsspråken. Ett internat med tema breddat deltagande har genomförts för kommunernas biblioteksspersonal och utvecklare på Kultur i Halland.

Publik under pandemiåret

Pandemin har – som vi visat återkommande i denna rapport - påverkat allas möjlighet att ta del av och delta i kulturaktiviteter. Vi väljer därför att här visa publikutvecklingen på de regionala museerna och scenkonstinstitutionerna. Den nedgång i besökssiffror som dessa uppvisar vet vi gäller också kommunala, privata och ideella verksamheter.

Hallands konstmuseums verksamhetsår inleddes med ett på grund av pandemin stängt museum (november 2020 - mars 2021). Antalet vuxna besökare ökade under 2021 jämfört med tidigare år, medan antalet barn och unga som besökte museets utställningar och programaktiviteter minskade 61 % jämfört med 2019, eftersom ett begränsat antal skolvisningar kunde genomföras.

Hallands konstmuseum	2018	2019	2020	2021
Totalt antal besök	22 226	26 750	31 770	31 031
Antal besök utställningar	22 226	9 008	20 072	22 304
- Varav barn och unga	8 870	7 905	4 082	3 973
Programaktiviteter	15 785	17 742	6 889	6 342
- Varav barn och unga	6 729	5 614	2 689	1 283

Hallands kulturhistoriska museum har under 2021 producerat och öppnat två nya basutställningar, en om Bockstensmannen och en om Konstnärskolonin Varbergsskolan. Skolverksamheten har varit starkt begränsad även på Hallands kulturhistoriska museum, som prövat olika koncept för digitala visningar för att hålla verksamheten i gång. Antalet barn och unga som besökte utställningar och programaktiviteter minskade med 44 % under 2021 jämfört med 2019.

Sommarverksamheten genomfördes med anpassningar och begränsade publikflöden. Under höstlovet lockade evenemanget Rys och mys cirka 8000 besökare till fästningen.

Hallands kulturhistoriska museum	2018	2019	2020	2021
Totalt antal besök	94 466	91 570	45 992	74 000
Antal besök utställningar	54 355	56 403	35 805	36 776
- Varav barn och unga	20 359	21 432	13 783	11 448
Programaktiviteter	40 111	35 167	10 187	18 674
- Varav barn och unga	19 290	15 289	5 058	9 062

Under 2021 har Rum för Dans genomfört 70 aktiviteter, varav 39 föreställningar på scen och 9 digitalt. Under 2020 genomfördes inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige en riktad satsning för barn i mellanstadieåldern, Djurens karneval. Detta är den huvudsakliga förklaringen till den stora minskningen mellan åren. Trots nedstängning och många inställda aktiviteter uppgick besökssiffrorna till 4 716, varav 3 560 på föreställningarna (live & digitalt).

Rum för Dans	2018	2019	2020	2021
Publik vid föreställningar	9 727	7 402	3 226	3 560
- varav barn och unga	8 602	5 544	2 330	2 475
Programaktiviteter	801	1 059	1 170	1 156
- varav barn och unga	279	163	865	50
Publik vid digitala arrangemang	0	0	1 835	Inräknat i publik
Inställda arrangemang	0	0	10	8

Under 2021 har Musik Hallandia trots pandemin nått en publik på 28 389 personer och genomfört programaktiviteter med 538 deltagare. Jämfört med 2019 har publiken mer än halverats. Antalet barn och unga som besökte konserter minskade med 52 % under 2021 jämfört med 2019.

Musik Hallandia	2018	2019	2020	2021
Publik vid konserter	**38 414**	**32 288**	**8 966**	**15 764**
- varav barn och unga	**10 701**	**8 219**	**3 371**	**3 839**
Programaktiviteter	**548**	**2 421**	**819**	**538**
- varav barn och unga	**523**	**1 457**	**690**	**466**
Publik vid digitala arrangemang	**0**	**0**	**23 066**	**12 625**
Inställda arrangemang	**0**	**0**	**89**	**2**

Också i Teater Hallands publikstatistik är pandemins påverkan tydlig. Jämfört med 2019 har antalet barn och unga som fått ta del av Teater Hallands föreställningar minskat med 48 %.

Teater Halland	2018	2019	2020	2021
Publik vid föreställningar	**12 620**	**13 876**	**6 742**	**7 304**
- varav barn och unga	**8 202**	**10 245**	**4 526**	**5 316**
Programaktiviteter	**5 243**	**3 528**	**951**	**1882**
- varav barn och unga	**2 200**	**300**	**189**	**68**

Innan pandemin ökade Teater Hallands publik under flera år, 2021 utökades det regionala stödet så att Teater Halland skulle kunna spela föreställningar på fler platser i länet. I januari var skolföreställningen Sorgens Borg fullbokad hela våren och årets stora satsning, Djurfarmen, skulle ut på turné. Pandemin och restriktionerna satte stopp för detta. I stället för att stänga ner skapades fem mikroföreställningar för 70 + som spelades utomhus i trädgårdar för 8 personer åt gången. Det blev exklusiva och uppskattade teaterupplevelser. Utomhusföreställningarna uppmärksammades stort i regional media och ökade kännedomen om Teater Halland.

Riksteaterföreningar är viktiga som arrangörer. Också deras verksamhet drabbades hårt av restriktionerna, under vårterminen presenterades endast två föreställningar i Falkenberg. Andra halvåret hade restriktionerna lättat och lokalföreningarna kunde genomföra 32 föreställningar samt en föreställning vardera i Hylte och Laholm. Riksteatern Halland samarrangerade i de två sistnämnda fallen som en del av ett återstartsarbete i de kommuner som saknar aktiva teaterföreningar. Målsättningen är aktiva arrangörsföreningar i samtliga kommuner. Antalet föreställningar kan jämföras med året innan pandemin då 57 föreställningar presenterades.

En satsning som trots strikta pandemirestriktioner haft höga besökstal och lockat en delvis ny publik blev Mode: Yta med djup Halland 2021. Tretton olika utställningsarenor utforskade utifrån sina respektive uppdrag och profiler temat mode. Såväl marknadsföring som utställnings- och programverksamhet planerades gemensamt. Under pandemin har det blivit än tydligare hur viktig samverkan och den kollegiala sammanhållningen är för verksamheternas utveckling. Också möjligheten att ställa om till digitala kanaler både vad gäller arbetssätt och förmedling har varit avgörande för projektets genomförande under pandemin. Mode – Yta med djup lockade över 110 000 besökare och lade grunden för fortsatt lust till samverkan.

Utomhusaktiviteter har inte drabbats lika hårt. Den stora uppslutningen av besökare på evenemang under Arkeologidagen och Kulturarvsdagen visar både hur stort intresset för kulturarvet är bland hallänningarna och att det digitala inte kan ersätta en upplevelse på plats, utan endast vara ett komplement. Kulturarvsintresset syntes också under Arkivens dag.

VÄV2022 är ett omfattande samarbete med Svenska vävrådet som möjliggjorts genom samarbeten med parter i Halland och internationellt. I väntan på att mässan verkligen skulle bli av – mässan har behövt flyttas fram två gånger - har ett stort antal aktiviteter anordnats. Arrangemangen lockade en bred publik av föreningsmedlemmar och andra intresserade. Föreläsningar har även genomförts med fokus på nationella minoriteter, specifikt romskt hantverk, i samverkan med Romska kulturcentret i Malmö.

Vikten av de öppna biblioteken

Bibliotekens betydelse för att nå ut till invånare är stor. Liksom under det stora flyktingmottagandet 2015 visade folkbiblioteken förmåga till snabb anpassning under pandemin. När biblioteken behövde stängas för besök återupptäcktes Boken-kommer som blev mycket efterfrågad. Programverksamheten gjordes digital och bibliotekens aktivitet i digitala kanaler ökade. Informationsfrågor besvarades och litteraturcirklar hölls.

Samtidigt aktualiserades debatten kring bibliotekens roll i kris och krig som en del av totalförsvaret. Länsstyrelsen, regionbiblioteket och folkbiblioteken arbetar alla med överlappande uppdrag utifrån demokratins centrala frågor, breddat deltagande, valdeltagande och värnandet av demokratiskt beslutade fri- och rättigheter. Bibliotekens aktualiserade roll i totalförsvaret kommer att öka behovet av samordning eftersom området är nationellt prioriterat.

Att utveckla bibliotekens roll i det demokratiska samhället hänger intimt samman med att inventera och analysera om biblioteken är tillgängliga för alla. En genomlysning av det halländska bibliotekslandskapet för att hitta samarbetsvinster som gynnar hallänningen har inletts med en inventering av vilka digitala tjänster som tillhandahålls och till vilken kostnad. En kartläggning av var biblioteksverksamhet finns och hur långt invånarna har till sitt närmsta bibliotek har också påbörjats. Inom detta arbetsområde diskuteras även vilket inflytande biblioteksanvändarna har.

Digital kulturutveckling

Kultur, liksom allt annat, påverkas av digitaliseringen.

Samhällets digitalisering förändrar våra liv på många sätt och utvecklingen tenderar att gå allt snabbare. Digitalisering påverkar i högsta grad även kulturområdet och skapar nya möjligheter och förutsättningar, men också utmaningar. Kulturområdet påverkas på en rad olika sätt, alltifrån hur kultur kan upplevas och skapas, till hur kulturskapare försörjer sig, hur vi säkerställer att alla har samma tillgänglighet till kultur och hur helt nya målgrupper kan nås. Pandemiåren har förändrat landskapet radikalt, där nya digitala och hydbridmodeller för kulturområdet har utvecklats i rekordfart.

Under hösten 2021 påbörjades därför en process med intervjuer, workshoppar och omvärldsbevakning för att ringa in önskemål och nödvändig utveckling vad gäller digitalisering för kulturen i Halland. I processen deltog representanter från kommuner, institutioner, konstnärer, akademi, Region Halland med flera. En rapport

med förslag till utvecklingsstrategiska val presenteras i mars 2022, och kommer att ha stor betydelse för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Utvecklingsarbete och särskilda satsningar

Inom biblioteksområdet har ett omfattande arbete med kompetensutveckling genomförts för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet. Regionbibliotekets digitala utvecklare har tillsammans med Västra Götaland och Sörmland bidragit till den nationella samverkan bland annat genom att ha skapat en kurs för Digiteket om Internet på folkbibliotek.

Stiftelsen Hallands länsmuseer har tillsammans deltagit i UR Samtidens satsning Länsmuseerna berättar, med filmade intervjuer om kulturhistorien, kulturmiljöerna och konsten i Halland. Det har varit ett nytt sätt att nå en publik i hela landet. Man har också ökat sin produktion av digitala visningar och föreläsningar.

Hela Halland läser är Hallands största bokcirkel och en viktig del i arbetet med att erbjuda läsare litteratur av hög kvalité, bredda de litterära mötesplatserna och lyfta fram litteratur och författare som knyter an till Halland. Under en vecka läses en och samma bok i hela länet parallellt med att det sker aktiviteter och samtal om boken. På grund av pandemin kunde inte fysiska författarbesök genomföras. De ersattes av ett digitalt boksamtal som sågs av många. Det blev ett exempel på hur den digitala tekniken kan underlätta för breddat deltagande.

Digital produktion och distribution har behövt utvecklas för att nå publiken, vilket har ställt andra krav på den konstnärliga produktionen. Ett gott exempel är den streamade urpremiären av homo(sapiens), koreograferad av Karolin Kent, en av våra halländska koreografer. Sändningen, där också ett inspelat samtal med koreograf, kostymdesigner och ljuddesigner fanns tillgängligt, gjordes tillgänglig under fler dagar, och kunde därigenom nå en större publik än om föreställningen spelats fysiskt. Tack vare denna professionellt filmade föreställning, kunde den ses av kritiker och jury för den nationella Scenkonstbiennalen 2022 dit homo(sapiens) blev uttagen som en av tre dansproduktioner.

Fristadskonstnär

Yttrandefriheten ska stärkas och försvaras.

Region Halland har i samarbete med Falkenbergs kommun och Artist Protection Fund (APF) sedan hösten 2020 varit värdar för en filmskapare från Afghanistan. Fristäder är en internationell insats för att stödja förföljda konstnärer som inte kan utöva sin konst i det egna hemlandet. I Sverige finns sedan tidigare 25 fristäder. Under 2022 avslutas och utvärderas Hallands första period som konstnärlig fristad.

Mycket av det som en fristadskonstnär ska erbjudas har på grund av pandemin bara kunnat genomföras i mindre omfattning. Det handlar exempelvis om en arbetsplats där personen blir del av ett arbetslag och får en hemhörighet och möjligheter att synas som konstnär vid olika arrangemang. Fristadskonstnären har trots allt kunna fortsätta med att skapa film, om än i mindre format, och hans filmer har visats i en del sammanhang.

Kultur och hälsa

Kulturens förmåga att underlätta för och stärka personer med smärttillstånd, långvarig sjukdom eller lättare psykisk ohälsa ska vara i fokus under kulturplaneperioden.

Arbetet med att ta fram en modell för kulturaktiviteter som stöd för personer i rehabilitering i samarbete med kommunerna har genomförts av Hallands bildningsförbund i samverkan med Kultur i Halland.

En pilot, som har kunnat genomföras tillsammans med Laholms kommun, gav värdefulla nya erfarenheter eftersom kommunen vidgade målgruppen för kulturunderstödd rehabilitering (KUR). Från början var målgruppen personer med långvarig sjukskrivning, personer långt ifrån arbetsmarknaden, lättare psykiska ohälsa. I Laholm testades att nå ungdomar som varken går i gymnasiet eller arbetar och som därför omfattas av kommunens aktivitetsansvar. Utfallet har varit lyckosamt och Laholms kommun önskar fortsätta arbeta med den nya arbetsmodellen.

En lärdom är att det krävs samverkan mellan olika enheter för att nå framgång i arbetet med KUR. Kommun och region behöver samordna enheter som arbetar med kultur, arbetsmarknad, socialbidrag och vård eftersom ansvar för målgruppen är gemensam. Samtal och samordning behöver ske mellan berörda enheter. Laholms kommun har haft välfungerande intern samordning. Kultur i Halland har däremot svårt att hitta in i Region Hallands vårdstruktur.

Någon sammanhållen struktur för arbetet med kultur och hälsa finns ännu inte, men en hel del insatser genomförs ändå, inte minst inom biblioteksverksamheten.

Kultur för äldre

Den äldre befolkningen tillhör de som särskilt utestängdes från möjligheten att ta del av kultur under pandemin. Hallands bildningsförbund tar på uppdrag från Region Halland årligen fram ett subventionerat utbud. Jämfört med pandemiåret 2020 ökade antalet fysiska bokningar under 2021, men hamnade fortfarande på ungefär halva volymen jämfört med innan pandemin. Under året har den YouTube-kanal, som etablerades 2020, Kultur för livet - halländsk seniorkultur online, utvecklats och flera välproducerade program har publicerats där under året, bland annat i samarbete med Musik i Halland. Humor, musik och hopp spreds via en egenproducerad julkalender. Förutom julkalenderns program finns nu på kanalen totalt 36 program, med cirka 75 artister som har ett stort antal visningar. Detta får sammanfatta den hybridverklighet som etablerats för dem som har svårt att ta sig till kulturupplevelser.

Satsningen på Kultur för äldre är huvudsakligen ett sätt att tillgodose allas rätt till kultur, men det står också klart att kulturaktiviteter har en positiv inverkan på hälsan.

Innan pandemin ökade fyra av kommunerna antalet aktiviteter i äldreomsorgen, men under pandemiåren försvårades aktiviteter bland annat av besöksförbud. Under 2021 kunde endast en av kommunerna uppnå en aktivitetsnivå i paritet med utfallet innan pandemin. Tabellen visar endast regionalt subventionerade kulturaktiviteter. Insatser för att återstarta arbete i kommunerna bedöms som angelägna.

Antal aktiviteter i äldreomsorgen

Kommuner	2018	2019	2020	2021
Laholm	114	145	31	31
Halmstad	243	252	158	256
Hylte	53	45	20	25
Falkenberg	317	337	56	114
Varberg	106	119	21	37
Kungsbacka	251	239	44	48
Totalt	**1 084**	**1 137**	**330**	**511**

Kultur och samhällsbyggnad

Fler ska få leva och bo i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara miljöer.

Sedan 2018 har Sverige en nationell politik för området gestaltad livsmiljö som lyfter fram att arkitektur, form, design och konst ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Politikområdet har en tydlig koppling till regionalt utvecklingsarbete och målsättningarna ligger i linje med utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035 och Hallands strategi för hållbar tillväxt 2021–2028.

Under 2021 har insatser huvudsakligen nått kultursektorn men området gestaltad livsmiljö är komplext och kräver framöver nya samarbetsformer över förvaltnings- och områdesgränser.

Kulturella och kreativa näringar

En av Region Hallands uppgifter är att stötta företag som vill utvecklas och växa på ett hållbart sätt.

Sektorn kulturella och kreativa näringar (KKN) har i hög grad uppmärksammats under pandemin då aktörerna inom fältet varit särskilt utsatta för pandemins konsekvenser. Regeringen tog under året initiativ till en ny strategi för KKN-sektorn. Ett nationellt nätverk bildades för att dela erfarenheter och kompetens på området.

Tillsammans med medarbetare på regional utveckling har KKN-statistiken uppdaterats och förmedlats till kommuner samt inom Regionsamverkan Sydsverige. Frågan om definitioner och avgränsningar har behandlats i KKN-nätverket eftersom olika praxis försvårat jämförbarheten nationellt.

Inom Regionsamverkan Sydsverige genomfördes en kunskapsdag för regionala och kommunala intressenter under rubriken Offentliga insatser för utveckling av kulturella och kreativa näringar - från politiskt beslut till implementering. Två centrala frågor var:

- Hur viktiga är kartläggningar av KKN för regionens/kommunens arbete?
- Hur identifieras och utvecklas de passande stödinsatserna från offentlig sida?

Efter kunskapsdagen arrangerades ett möte med de halländska kommunala representanterna för att samtala om vilka erfarenheter som är av särskild betydelse i en halländsk kontext. I Kungsbacka har ett KKN-forum etablerats och det fungerar även som en möjlighet att nå ut med information om regionala satsningar inom området.

I det nationella nätverket genomfördes också en digital kunskapsdag där arbetet med den nya strategin Kreativa Sverige presenterades och diskuterades.

Deltagande i Arbetsförmedlingen Kultur Medias branschråd har också bidragit till kunskapsbyggnad och omvärldsbevakning. Under året har Kultur i Halland medverkat i branschråden för Film samt Bild och form.

Utvecklingsarbete och särskilda satsningar

Kultur i Halland har på olika sätt arbetat med KKN-utveckling under året. De största satsningarna har varit ViaKUB Halland (Visuella InnovationsArenor för Kultur, Utbildning och Besöksnäring), etableringen av en halländsk SPOK-hubb (Samtida Produktion Och Konsumtion) samt Konstdestination Halland.

ViaKUB har erbjudit halländska små och medelstora företag möjligheten att utveckla sin verksamhet med hjälp av ny teknik till stöd för innovation och förnyelse. Satsningen fortsätter 2022.

SPOK Halland erbjuder matchmaking mellan designers, formgivare och småskalig tillverkningsindustri i syfte att stimulera lokal produktion och produktutveckling. SPOK Halland listar tillverkande företag, allt från slöjdare till små industrier, som vill och kan ta uppdrag att tillverka prototyper eller mindre serier. Detta möjliggör fler lokala samarbeten mellan formgivande företag och tillverkare. SPOK Halland blev den fjärde hubben som anslöts till projektets nationella nätverk och dess digitala plattform.

Visit Halland påbörjade under året det 15 månader långa projektet Konstdestination Halland – samverkansprojekt med konsten som reseanledning, med syfte att tillvarata Hallands konsttillgångar och utveckla dem till än mer attraktiva besöksdestinationer. Under året genomförde Visit Halland träffar med de regionala och kommunala konstinstitutionerna. Samtliga kommuner medverkade i projektet med representanter från utställningsverksamhet och offentlig konst, samt representanter från destinationsenheter.

2021 tilldelades Beredningsgruppen för film inom Regionsamverkan Sydsverige uppdrag att ta fram en interregional filmstrategi. Arbetet med strategin utgår från rapporten Film och Tv-produktion som tillväxtmotor och ska färdigställas 2022.

Samverkan med omvärlden

Förmågan att samverka i större geografier och orientera sig i komplexa strukturer med många intressenter, nivåer och politikområden kommer att vara central för att garantera professionell konst och kultur med hög kvalitet i en tid av demografiska och ekonomiska utmaningar för kommuner och regioner.

I Halland finns flera verksamheter som är del av interregional, nationell och internationell samverkan.

Residensverksamhet

Regionen har utvecklats till en ledande region för konstnärliga residens, där såväl institutioner som fria kulturutövare är aktiva. Genom residensverksamhet ges utövande konstnärer möjlighet att utveckla sitt konstnärskap samtidigt som hallänningar ges möjlighet att ta del av konstnärliga processer. Internationella kontakter stärks och ofta leder ett residens till långvariga samarbeten.

Art Inside Out (AiO) bjuder in konstnärer från hela världen för att arbeta på en plats i Halland under tre månader. Under andra halvåret kunde tre residensproduktioner genomföras: Störningar i utopin, Kvarglömda platser i Falkenbergs kommun samt Andra koreografier nya rum, utifrån begreppet kritisk turism i Kungsbacka och Halmstad. Nio konstnärer från olika konstnärliga discipliner deltog.

AiO har under året haft värdskapet och varit en drivande kraft i arbetet med SWAN (Sweden Artist in Residency Network). Nätverket bildades 2020 och fick sitt namn under 2021. Ett syfte är att lyfta fram residensverksamheternas roll i arbetet med att vitalisera det svenska kulturlivet genom lokalt förankrade konstnärliga utbyten.

Konstnärliga residens har under året också genomförts av Konst i Halland i samarbete med Teckningsmuseet i Laholm. Ett filmresidens har genomförts med stöd från Statens kulturråd och i samverkan med Katrinebergs folkhögskola medan ett planerat internationellt filmresidens fick ställas in på grund av pandemirestriktioner.

Rum för Dans arbetar målmedvetet med residens- och samproduktionsverksamhet för att bidra till skapandet av nya föreställningar, som får möjligheter att visas både i Halland och nationellt. Samtliga residens som genomförts under åren har lett fram till färdiga föreställningar och har satt Rum för Dans på kartan som en viktig nationell aktör.

Regionsamverkan Sydsverige

Arbetet inom Regionsamverkan Sydsverige (RSS) tar sin utgångspunkt i positionspapperet Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige.

En central del i RSS-arbetet är kommunikation och påverkansarbete kring Sydsverige som ”en stark region med möjlighet att göra skillnad”. Kulturutskottet har under 2021 haft dialog med bland andra kulturministern samt ordförande i riksdagens kulturutskott. I dialog med kulturministern har bland annat framförts synpunkter kring samverkansmodellen där utskottet betonar vikten av utökad flernivåsamverkan i enlighet med kultursamverkansmodellens grundläggande principer och adekvat finansiering av modellen för att nå den nationella målen och säkerställa kultur i hela

landet. Det politiska arbetet har resulterat i både strategiska och operativa resultat. Exempelvis flera krisstöd till kultursamverkansmodellen under pandemin men även att Sydsverige tillfrågas vid viktiga nationella insatser såsom utredningen av kultursamverkansmodellen.

Utan RSS hade Region Hallands möjligheter att delta i och påverka den nationella nivån varit betydligt mindre. Under mandatperioden har Halland ordförandeposten i kulturutskottet.

Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott har beredningsgrupper inom olika konstområden. Under 2021 har samarbete skett genom både strategisk samverkan och konkreta insatser. Ett axplock:

- Danssamverkan Sydsverige har inlett arbetet med att skapa en gemensam plattform för professionella utövare. Syftet är utbyte av erfarenheter, praktiskt arbete och föreställningar, samt att stärka förutsättningarna för danskonstnärer utanför de större städerna.

- Inom bild och form har drygt 80 sydsvenska aktörer gemensamt genomfört Bästa Biennalen, en konstbiennal för barn och unga, dessutom har arbete skett för att utveckla residenssamverkan och konstkritik i Sydsverige.

- Inför Statens konstråds inköp av konst från yrkesverksamma konstnärer i hela landet arrangerat portfoliovisningar för sydsvenska konstnärer.

- Inom filmkultur har satsningar gjorts på regionala filmtalanger, arbete med filmpedagogik, visning och framtagande av en rapport om filmutbildningar.

- Inom hemslöjd har insatser gjorts för att arbeta med personer med funktionsnedsättning och slöjd.

- Inom litteratur har arbete skett med att stärka den konstnärliga utvecklingen genom ett talangutvecklingsprojekt, Skrivyta Syd.

- Ett arbete kring interregional audiovisuell strategi initierats.

Metod

Från och med 2021 ska uppföljning av arbetet med Hallands kulturstrategi och kulturplan genomföras årligen. Uppföljningen genomförs av Kultur i Halland och omfattar Region Hallands egen kulturverksamhet, verksamheter vi samarbetar med och organisationer som har regional medfinansiering. I uppföljningen av 2021 har den verksamhet Kultur i Halland bedriver själva eller i samverkan med andra fokuserats.

Uppföljningsarbetet har gjorts genom:

- rapporter från Kultur i Halland samtliga verksamhetsområden
- dokumentstudier: årsredovisningar, redovisningar av uppdrag i överenskommelser och beviljade projektmedel
- informationshämtning från organisationernas webbplatser och sociala medier samt artiklar i regionala och nationella media
- statistik från Kulturdatabasen där Myndigheten för Kulturanalys samlar in data för verksamheter inom kultursamverkansmodellen samt till officiell statistik för museer och scenkonst
- statistik som sammanställs av förvaltningen Kultur och skola för att följa upp utfall av insatser som inte följs upp i kulturdatabasen

Dialoger har genomförts med

- strategiskt- och taktiskt nätverk vid ett gemensamt möte
- bibliotekschefsnätverket
- befintliga nätverk och organisationer som har överenskommelser med Kultur i Halland
- dialoger med organisationer som Kultur i Halland har överenskommelser med
- utredningar och rapporter som publicerats 2021 – vilka de är anges i respektive kapitel.

Uppföljningen av 2021 har varit inriktad på att skapa reflektion och lärande som kan bidra till god måluppfyllelse för det utvecklingsarbete som pågår och som kan vara värdefullt för kommande insatser.

Fyra frågor har varit centrala vid uppföljningen:
- hur har respektive område utvecklats under 2021?
- vilka insatser har varit prioriterade och vad har det fått för resultat?
- vilka lärdomar är viktigast att vi tar med oss?
- vilka nationella analyser och beslut kommer att få betydelse för vårt arbete?